

Народна банка на Република Македонија
Дирекција за финансиска стабилност и банкарска регулатива

УПАТСТВО
за спроведување на Одлуката за методологијата за управување со ризикот
на задолженост

(„Службен весник на Република Македонија“ бр. 64/17)

Мај, 2017 година

Врз основа на член 48 став 1 точка 3 од Законот за Народната банка на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 158/10, 123/12, 43/14, 153/15 и 6/16) и точка 12 од Одлуката за методологијата за управување со ризикот на задолженост („Службен весник на Република Македонија“ бр. 26/17), гувернерот на Народната банка на Република Македонија донесе

УПАТСТВО
за спроведување на Одлуката за методологијата за управување со ризикот
на задолженост

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

1. Со ова упатство се пропишува начинот на спроведувањето на Одлуката за методологијата за управување со ризикот на задолженост (во понатамошниот текст: Одлуката) во однос на формата на извештајот за стапката на задолженост што се доставува до Народната банка на Република Македонија (во понатамошниот текст: Народната банка) и видот на податоците коишто банката треба да ги објави на својата интернет-страница.

Изразите определени во Одлуката соодветно се применуваат и во ова упатство.

II. ИЗВЕШТАЈ ЗА СТАПКАТА НА ЗАДОЛЖЕНОСТ

2. За пресметување на стапката на задолженост, банката е должна да го пополнува извештајот за стапката на задолженост (образец С3) и да го доставува до Народната банка, согласно со роковите определени во Одлуката.

Извештајот од ставот 1 од оваа точка е составен дел на ова упатство.

3. Во колоните бр. 3, 4, 5, 6, 7 и 8 од образецот С3 се внесува состојбата на позициите од соодветните редови од образецот на крајот од секој месец од полугодието за кое се известува.

4. Во редот бр. 1 - „билансни позиции“, се искажува збирот на износите од редовите бр. 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 1.10, 1.11 и 1.12, коишто се пополнуваат со примена на следниве правила:

4.1. Во редовите бр. 1.1 - „побарувања од централни влади и централни банки“, 1.2 - „побарувања од локалната самоуправа и регионалната власт“, 1.3 - „побарувања од јавни институции“, 1.4 - „побарувања од мултилатерални развојни банки и меѓународни организации“, 1.5 - „побарувања од банки“, 1.6 - „побарувања од други трговски друштва“, 1.7 - „портфолио на мали кредити“, 1.8 - „побарувања покриени со станбени објекти“, 1.9 - „побарувања покриени со деловни објекти“, 1.10 - „удели во инвестициски фондови“ и 1.11 - „останати позиции“, се искажуваат износите од редот бр. 1 од колоната бр. 5 од соодветните извештаи за активата пондерирана според кредитниот ризик (обрасци АПКР) од Упатството за спроведување на Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот.

4.2. Во редот бр. 1.12 - „(-) одбитни ставки од основниот капитал“ се искажуваат билансните побарувања со пондер на ризичност од 0% коишто претставуваат одбитни ставки од редовниот основен капитал и додатниот основен капитал, согласно со Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот. Износот од редот бр. 1.12 се прикажува со негативен предзнак.

5. Во редот бр. 2 - „финансиски деривати“ се искажува збирот на износите од редовите бр. 2.1 и 2.2, коишто се пополнуваат со примена на следниве правила:

5.1. Во редот бр. 2.1 - „изложеност врз основа на финансиски деривати со примена на методот на пазарна вредност“ се искажува соодветниот износ на изложеноста на ризикот од другата договорна страна со примена на методот на пазарна вредност, кој се однесува на финансиските деривати, од извештајот за капиталот потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна (образец РДДС) од Упатството за спроведување на Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот (табела бр. 3, ред бр. 6, колона бр. 7).

5.2. Во редот бр. 2.2 - „изложеност врз основа на финансиски деривати со примена на методот на оригинална изложеност“ се искажува соодветниот износ на изложеноста на ризикот од другата договорна страна со примена на методот на оригинална изложеност, кој се однесува на финансиските деривати, од извештајот за капиталот потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна (образец РДДС) од Упатството за спроведување на Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот (табела бр. 2, ред бр. 3, колона бр. 5).

6. Во редот бр. 3 - „трансакции со хартии од вредност“ се искажува изложеноста врз основа на генерален договор склучен со друга договорна страна со кој се опфатени репо-трансакции за продажба/купување хартии од вредност, трансакции за давање хартии од вредност на заем, трансакции за зајмување хартии од вредност, трансакции за кредитирање на купувањето хартии од вредност со плаќање одреден износ или трансакции со долг рок на порамнување, утврдена согласно со точката 7 од Одлуката.

7. Во редот бр. 4 - „вонбилансни позиции“ се искажува збирот на износите од редовите бр. 4.1, 4.2, 4.3 и 4.4, коишто се пополнуваат со примена на следниве правила:

7.1. Во редот бр. 4.1 - „вонбилансни позиции со фактор на конверзија од 10%“ се внесува износот од редот бр. 2.1 од колоната бр. 5 од соодветните извештаи за активата пондерирана според кредитниот ризик (обрасци АПКР) од Упатството за спроведување на Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, помножен со фактор на конверзија од 10%.

7.2. Во редовите бр. 4.2 - „вонбилансни позиции со фактор на конверзија од 20%“, 4.3 - „вонбилансни позиции со фактор на конверзија од 50%“ и 4.4 - „вонбилансни позиции со фактор на конверзија од 100%“, се искажуваат износите од редовите бр. 2.2, 2.3 и 2.4 од колоната бр. 7 од соодветните извештаи за активата пондерирана според кредитниот ризик (обрасци АПКР) од Упатството за спроведување на Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот.

8. Во редот бр. 5 - „вредност на изложеност“ се искажува збирот на износите од редовите бр. 1, 2, 3 и 4.

9. Во редот бр. 6 - „вредност на капиталот“ се искажува износот на основниот капитал од редот бр. 2 од извештајот за сопствените средства (образец СС) од

Упатството за спроведување на Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, од крајот на последниот квартал, освен ако во периодот меѓу два квартала не е извршена значајна промена на износот на основниот капитал (пр. нова емисија на капитални инструменти од редовниот основен капитал или додатниот основен капитал, остварена загуба во тековното работење и слично), којашто не е опфатена во пресметката на основниот капитал од последниот квартал.

10. Во редот бр. 7 - „стапка на задолженост“ се искажува стапката на задолженост на крајот на секој месец од полугодieto, утврдена како сооднос помеѓу износот од соодветната колона од редот бр. 6 и износот од соодветната колона од редот бр. 5.

11. Во редот бр. 8 - „просечна стапка на задолженост“ се искажува просечната стапка на задолженост за полугодieto за кое се известува, пресметана како просек на стапките на задолженост на крајот на секој месец од редот бр. 7.

III. ОБЈАВУВАЊЕ НА ПОДАТОЦИ НА ИНТЕРНЕТ-СТРАНИЦАТА НА БАНКАТА

12. Банката е должна на полугодишна основа да објавува на својата интернет-страница податоци за степенот на задолженост. За таа цел банката ги објавува следните податоци:

- износот на редовниот основен капитал и додатниот основен капитал, како и на основниот капитал на банката;
- износот на вкупната билансна и вкупната вонбилансна изложеност којашто се користи за пресметка на стапката на задолженост;
- износот на стапката на задолженост за претходното полугодие и
- износот на вкупните билансни и вкупните вонбилансни побарувања на банката, согласно со последните финансиските извештаи, со објаснување за разликите во однос на износот прикажан во алинеја 2 од оваа точка.

Податоците од ставот 1 од оваа точка за првото полугодие од годината треба да бидат објавени на интернет-страницата на банката најдоцна до 31 јули во тековната година.

Податоците од ставот 1 од оваа точка за второто полугодие од годината треба да бидат објавени на интернет-страницата на банката најдоцна до 15 мај во тековната година за претходната календарска година.

13. Штедилниците се должни соодветно да ги применуваат одредбите од ова упатство, имајќи ги предвид одредбите од Законот за банките и подзаконските акти донесени врз основа на овој закон со кои се регулира работењето на штедилниците во Република Македонија.

14. Ова упатство влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 1 јули 2017 година.

У бр. 18259/2
29 мај 2017 година
Скопје

Гувернер
Димитар Богов